

Nazwa przedmiotu:	Przemiany środowiska naturalnego obszarów nadbałtyckich w pradziejach
Course title:	Environmental transformation of the Baltic area in the prehistory
Kod:	05-PSNON-12
Course code:	05-PSNON-12
Rok studiów:	I, studia drugiego stopnia (magisterskie)
Year of study:	I, second cycle studies (M.A. postgraduate)
Semestr:	2, letni
Semester:	2, summer
Typ zajęć:	laboratorium, fakultatywne
Type of course:	laboratory, optional
Liczba godzin:	15
Number of hours:	15
Punkty ECTS:	1,5
ECTS credits:	1,5
Osoba prowadząca:	dr Katarzyna Pyżewicz
Name of lecturer:	Katarzyna Pyżewicz, Ph.D
Poziom kursu:	zaawansowany
Level of course:	advanced
Język wykładowy:	polski
Language of instruction:	Polish
Wymagania wstępne:	podstawowa wiedza z zakresu podstaw petrografii, geomorfologii i gleboznawstwa
Prerequisites:	fundamental knowledge of petrography, geomorphology and soil science
Metody oceny:	zaliczenie ustne
Assessment methods:	oral exam
Treści przedmiotu:	<p>Środowisko naturalne obszarów nadbałtyckich w poszczególnych okresach - od Dryasu I do Subborealu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zróżnicowanie klimatyczne, - charakterystyka flory i fauny, - występowanie i działalność lądolodu oraz dystynktywne utwory polodowcowe, - procesy eoliczne (m.in. formowanie się wydm), - zbiorniki jeziorne i ich przekształcanie (osady torfowe i jeziorne), - system rzeczny (rzeki i ich koryta, terasy rzeczne, starorzecza, osady aluwialne itp.), - wybrzeże morskie (zmiany ukształtowania linii brzegowej, poszczególne fazy Bałtyku), - uwarunkowania surowcowe w epoce kamienia i brązu. <p>Relacje pomiędzy człowiekiem a środowiskiem naturalnym na wybranych przykładach z okresu paleolitu, mezolitu, neolitu oraz epoki brązu.</p>

<p>Course contents:</p>	<p>Natural environment of the Baltic area in the different periods - from Dryas I to Suboreal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - climate diversification, - characteristics of flora and fauna, - the presence and activity of the ice sheet and distinctive glacial forms, - aeolian processes (including formation of dunes), - lakes and their transformation (peat and lake sediments), - river system (river and the riverbed, river terraces, oxbow lakes, alluvial deposits, etc.), - seacoast (changing shape of the coastline, the various phases of the Baltic), - raw materials' conditions in the Stone and Bronze Age. <p>The relationship between man and natural environment based on selected examples from the Paleolithic, Mesolithic, Neolithic period and the Bronze Age.</p>
<p>Cele i efekty kształcenia:</p>	<p>Student:</p> <p>1) uzyskuje szczegółową wiedzę na temat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przemian paleogeograficznych występujących od późnego plejstocenu do okresu subborealnego na terenach nadbałtyckich, - podstawowych terminów z zakresu badań paleośrodowiska, - sposobów adaptacji społeczności epoki kamienia i brązu do poszczególnych uwarunkowań środowiskowych, - wykorzystania zasobów naturalnych w wyróżnionych okresach chronologicznych; <p>2) rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - specyfikę poszczególnych procesów kształtowania się stanowisk archeologicznych na obszarach nadbałtyckich, - znaczenie wpływu środowiska naturalnego na bytowanie społeczności pradziejowych i ich wzajemnych relacji; <p>3) posiada umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kreatywnego wykorzystywania danych pochodzących z różnych nauk przyrodniczych (m.in. geologii, geomorfologii, gleboznawstwa, sedymentologii) w interpretacji zjawisk społecznych, - krytycznego oceniania wyników analogicznych badań prezentowanych w literaturze przedmiotu.
<p>Objectives and learning outcomes:</p>	<p>Student:</p> <p>1) gains the detailed knowledge of :</p> <ul style="list-style-type: none"> - paleogeographic changes occurring since from late Pleistocene to Subboreal period in the Baltic areas, - basic terminology of palaeoenvironment research, - methods of adapting to the specific environmental conditions in the Stone Age and Bronze societies, - methods of utilizing natural resources in various chronological periods; <p>2) understands:</p> <ul style="list-style-type: none"> - specific characteristics of the formation processes of the archaeological sites in the Baltic areas, - the importance of impact of natural environment on the life of

	<p>prehistoric societies and their relations; 3) gains the skills of: - creatively utilizing data from various natural sciences (including geology, geomorphology, soil science, sedimentology) in the interpretation of social phenomena, - critically evaluating and utilizing the results of similar research presented in the literature.</p>
<p>Zalecana literatura:</p>	<p>Kozłowski J. K., Kozłowski S. K. (red.) 1983 <i>Człowiek i środowisko w pradziejach</i>, Warszawa. Lindner L., (red.) 1992 <i>Czwartorzęd. Osady, metody badan, stratygrafia</i>, Warszawa. Pelisiak A., Gębica P. 2007 <i>Podstawy geomorfologii i gleboznawstwa dla archeologów</i>, Rzeszów. Strzałko J., Ostojka-Zagórski J. 1995 <i>Ekologia populacji ludzkich. Środowisko człowieka w pradziejach</i>, Poznań.</p>
<p>Recommended reading:</p>	<p>Kozłowski J. K., Kozłowski S. K. (ed.) 1983 <i>Człowiek i środowisko w pradziejach</i>, Warszawa. Lindner L., (ed.) 1992 <i>Czwartorzęd. Osady, metody badan, stratygrafia</i>, Warszawa. Pelisiak A., Gębica P. 2007 <i>Podstawy geomorfologii i gleboznawstwa dla archeologów</i>, Rzeszów. Strzałko J., Ostojka-Zagórski J. 1995 <i>Ekologia populacji ludzkich. Środowisko człowieka w pradziejach</i>, Poznań.</p>